

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van de Vrije Basisschool Maria Boodschap te Antwerpen

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	6742
	Instelling	Vrije Basisschool Maria Boodschap
directeur		Marc ELINCK
adres		Perustraat 4 - 2030 ANTWERPEN 3
telefoon		03-541.06.13
fax		03-542.60.76
e-mail		directie@mariaboodschap.be
website/URL		www.mariaboodschap.be
	Bestuur van de instelling	962936 - VZW Centraal Katholiek Schoolcomité Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Otto Veniusstraat 22 - 2000 ANTWERPEN 1
	Scholengemeenschap	120394 - groepering CKS te ANTWERPEN 1
adres		Lange Nieuwstraat 74 - 2000 ANTWERPEN 1
	CLB	114942 - Vrij CLB De Wissel Antwerpen te DEURNE
adres		Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	09/05/2011, 10/05/2011, 12/05/2011, 13/05/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	13/05/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	01/06/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Frank Verstraelen
	Teamleden	Frans De Bie
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	7
4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
4.3 Lager onderwijs: Nederlands	9
4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	10
4.5 Lager onderwijs: leren leren	12
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
5.1 Personeelsbeheer	12
5.2 Professionalisering	12
5.3 Materieel beleid	12
5.4 Welzijn	12
5.5 Curriculum	12
5.6 Begeleiding	13
5.7 Evaluatie	13
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	15
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	17
7.1 Wat doet de school goed?	17
7.2 Wat kan de school verbeteren?	17
7.3 Wat moet de school verbeteren?	18
8. ADVIES	19
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	19

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije Basisschool Maria Boodschap situeert zich in de wijk 'Luchtbal' ten noorden van Antwerpen. Ze rekruteert de meeste leerlingen hoofdzakelijk uit de torenhoge wooncomplexen in de onmiddellijke omgeving. De wijk telt een groot aantal sociaal zwakke gezinnen van wie de thuistaal meestal niet het Nederlands is. Het verloop is aanzienlijk. In de nabije omgeving bevindt zich nog een basisschool van een ander onderwijsnet. De school is op zeer korte tijd radicaal geëvolueerd naar een concentratieschool. Heel wat leerlingen hebben een Afrikaanse achtergrond. De meeste ouders spreken of begrijpen amper Nederlands, wat de school voor grote uitdagingen stelt op het vlak van communicatie. Waar in de kleuterafdeling het aantal inschrijvingen toeneemt, wordt de lagere school geconfronteerd met een opvallend grote leerlingenuitstroom waardoor de meeste leerlingen de school reeds voor het zesde leerjaar hebben verlaten. In functie van de doelgroep profileert de school zich sterk op het vlak van taalvaardigheidsonderwijs.

De schoolgebouwen en klaslokalen zijn voldoende ruim, hoewel de school haar maximumcapaciteit bijna bereikt heeft. De speelplaatsen geven de kleuters en leerlingen speel- en bewegingskansen. Verschillende materialen en middelen ondersteunen de mogelijkheden om kwaliteitsvol onderwijs te verstrekken.

Het onderzoek van de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie toont aan dat de school haar maatschappelijke verplichtingen nakomt. De beschikbare gegevens over het vervolgonderwijs tonen aan dat meerdere leerlingen die de lagere afdeling volledig doorliepen de stap naar het secundair onderwijs succesvol zetten.

In de kleuterafdeling bieden de leerkrachtenbegeleiding, een doordachte planning, de rijke activiteiten en functioneel gekozen materialen de kleuters heel wat kansen en uitdagingen om zich te ontwikkelen. Er is aandacht, samenwerking en zorg voor de aansluiting met de lagere afdeling, waardoor de overgang van de kleuterafdeling naar het eerste leerjaar vlot verloopt.

In de lagere afdeling ondersteunt een recent ingevoerd onderwijsleerpakket voor Nederlands de graduele opbouw en overstijgen de leerresultaten de verwachtingen. De klemtoon op taalvaardigheidsonderwijs in functionele contexten zorgt voor rijke dialogen, een verhoogd leesplezier en zinvolle schrijfmomenten. De actuele praktijk voor wereldoriëntatie beantwoordt aan de achterliggende visie van het leerplan en is in toenemende mate gebaseerd op de leerplandoelen. Alle domeinen komen vrij evenwichtig aan bod en er is aandacht voor verschillende materialen, technieken en werkvormen. Een gezamenlijke, weloverwogen visie met afspraken voor en bewaking van de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor leren leren kan leiden tot een meer samenhangend geheel. Omwille van het geplande verbetertraject, de actuele ontwikkelingsdynamiek en de bereidheid van het team om te investeren in goed onderwijs, wordt het onvoldoende nastreven van deze leergebiedoverschrijdende eindtermen in het advies niet meegenomen als een tekort.

Het onderzoek naar de mate waarin de school haar eigen kwaliteit bewaakt, maakt duidelijk dat er aandacht is voor doelgerichtheid en ondersteuning van de processen. Dit bleek uit een gedetailleerd onderzoek van het onderwijsaanbod van de school en uit de aandacht voor de evaluatiepraktijk. De teamleden van beide afdelingen nemen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor 'hun' school. Ze engageren zich om hun opdracht gelijkgericht en doeltreffend uit te voeren.

In de kleuterafdeling bieden een begeleidende aanpak, gevarieerde activiteiten en materialen rijke ontwikkelingskansen voor alle kleuters. In de lagere afdeling zorgen onderwijsleerpakketten voor wiskunde en Frans voor een evenwichtig onderwijsaanbod. Voor de andere leergebieden en voor leergebiedoverschrijdende aspecten zijn er waardevolle initiatieven die de leerinhouden of doelen voldoende realiseren of nastreven. De leraren bieden de leerlingen heel wat kansen om actief, experimenterend en zelfontdekkend te leren.

De school organiseert studiedagen waarbij interne en externe experts worden ingeschakeld en de beleidsmatige ondersteuning van het schoolbestuur is opmerkelijk. De open cultuur en de ingesteldheid om van en met elkaar te leren verhogen de deskundigheid van teamleden en verrijken hun praktijk.

Het evaluatiebeleid vertrekt vanuit een duidelijke visie. Evaluatiegegevens worden gebruikt om de leerlingen te ondersteunen met een gepaste zorgverlening. De school streeft naar een meer begrijpelijke, transparante en brede rapportering naar ouders over de verworven kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes. Hierbij wint het leerplan als referentiekader stelselmatig aan belang.

De onderwijsinspectie stelt vast dat de school een beleidsvoerend vermogen ontwikkelt dat gekenmerkt wordt door de heldere visie op goed hedendaags onderwijs in functie van de huidige leerlingenpopulatie, een sterk zelfreflecterend vermogen en een gelijkgerichte realisatie van het schoolproject. Gerichte opvolging en coaching van de leerkrachten kunnen de effectiviteit van het onderwijs nog verhogen.

Het inspectieteam besluit deze doorlichting met een gunstig advies voor de volledige instelling en wil het ganse schoolteam motiveren de huidige kwaliteitsvolle praktijk verder uit te bouwen en toekomstige vernieuwingen op identieke wijze gezamenlijk en gelijkgericht aan te pakken.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie
Lager onderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie
leren leren

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs
Curriculum
Onderwijsaanbod
Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Rapporteringspraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- Stijging leerlingenpopulatie voorbij vijf jaar.
- Groot aantal leerlingen met leerachterstand.
- Praktisch uitsluitend leerlingen met thuistaal niet-Nederlands.
- Onstabiele leerlingenpopulatie door groot aantal uitstromers.
- Zeer veel nationaliteiten.
- Sterke verjonging van het lerarenkorps.
- Gehypothekeerde groeimogelijkheden door beperkte beschikbaarheid van lokalen.

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- Meerdere indicaties wijzen erop dat het team van de kleuterafdeling de decretale ontwikkelingsdoelen voor Nederlands in voldoende mate nastreeft. De school gebruikt verschillende genormeerde toetsen om bij de vier- en vijfjarige kleuters het taalniveau te bepalen. De resultaten, wisselend door de heterogeniteit van de uitsluitend anderstalige kleuters, worden momenteel vooral gebruikt op het niveau van het kind en in functie van de individuele ondersteuning. Uit deze toetsen blijkt de sterke leerwinst die de kleuterafdeling, ondanks de 'taalarme' instroom, wel degelijk maakt.
- Een koepelgebonden instrument fungeert als referentiekader voor het aanbod en de evaluatie. Doelen worden gerelateerd aan de activiteiten en gebruikt voor de bewaking van het onderwijsleeraanbod. De wijze waarop dit plannings- en bewakingssysteem wordt gehanteerd biedt garanties voor de continuïteit in het aanbod en voor het stapsgewijs nastreven van de ontwikkelingsdoelen. Bij projecten en klas- of niveaudoorbreekende thema's is de gerichtheid op de leerplandoelen nog sterker.
- Binnen de thematische werking is er een inhoudelijk sterk en gevarieerd aanbod aan activiteiten om de ontwikkelings- en leerplandoelen voor Nederlands gericht na te streven. Er is een degelijke horizontale samenhang tussen de domeinen en de leergebieden.
- De kleuterafdeling kiest resoluut voor taalvaardigheidsonderwijs met de klemtoon op een rijke mondelinge taal. Allerlei hulpmiddelen en werkvormen zoals voorlezen, vertellen, luisterverhalen, poppenspel en dialoog ondersteunen deze keuze. De activiteiten zijn inhoudelijk rijk en dagen kleuters uit om talig met elkaar en met de leerkracht om te gaan. Het taalgebruik van de kleuterleraren is gevarieerd en aangepast aan de gemengde leeftijdsgroep. De dialogen met de kleuters bieden kansen tot (zelf)reflectie en ruimte om te experimenteren met taal. Ook de recente keuze voor leefgroepen biedt kleuters kansen om taal van en met elkaar te leren. Een gradueel opgebouwde streeflijst voor woordenschat en begripsvorming binnen de aangeboden thema's kan het gelijkgericht werken nog ondersteunen.
- Een degelijke beeldvorming over beginsituatie en ontwikkeling van de kleuters vormt de basis voor het aanbod. Geregelde observaties en reflecties bij het verloop van de activiteiten geven de kleuterleraren indicaties over het ontwikkelingsproces van de kleuters. Zo kunnen zij door een bijsturing van het aanbod of door gerichte interventies

passend inspelen op verschillen tussen of specifieke noden van kleuters. De opvolging wordt structureel benaderd door het gebruik van het kindvolgsysteem, wat het mogelijk maakt de ontwikkeling van een kleuter te situeren. Een verdere verfijning van de beeldvorming gebeurt via selectieve observatielijsten. Er liggen evenwel nog groeikansen om deze meer op elkaar af te stemmen en ze te koppelen aan concrete leerplandoelen.

- Enkele hoeken bevatten oordeelkundig gekozen materialen die kleuters aanzetten tot spreken of 'lezen'. Er zijn specifieke speelleermaterialen voor het uitbreiden van de woordenschat, voor het aanleren van begrippen en voor het herkennen en benoemen van denkrelaties. De kleuters krijgen kansen om ermee aan de slag te gaan, zowel op eigen initiatief als op aansturen van de leerkracht. Er liggen nog mogelijkheden om de verschillen tussen de leefgroepen op het vlak van rijke en functionele materialen weg te werken. De kleuterschool besteedt aandacht aan de doorgaande lijn naar de lagere afdeling door onder meer het groeiend gradueel opgebouwd gebruik van materialen, getalbeelden en lettervormen. In de meeste klassen worden kleuters extra uitgedaagd voor lezen en schrijven. Visuele boodschappen, pictogrammen en woordkaarten ondersteunen in sterke mate de klasorganisatie en zijn inherent aan de ganse schoolwerking. Bij de vijfjarigen hebben de kleuterleraren intentionele aandacht voor de ontwikkeling van de lees- en schrijfvoorwaarden waarbij de doelen van voorbereidend schrijven een duidelijke plaats in het reguliere aanbod krijgen en eveneens tijdens specifieke activiteiten gericht op de ontwikkeling van fijnmotorische vaardigheden.
- De kleuterleraren richten zich op de uitbouw van differentiatie en remediëring. Zo worden momenteel bepaalde hoeken herbekeken in functie van hun graduele opbouw en verrijking. De verdere implementatie van differentiatie in aanbod, opdrachten, materialen, moeilijkheidsgraad, verwachtingen en begeleiding moet steeds meer tegemoet komen aan de verschillen tussen de kleuters. De remediëring van kleuters met meer uitgesproken noden is volop in ontwikkeling.
- De praktijk in de kleuterafdeling kenmerkt zich door een gezamenlijk gedragen en gedeelde visie op goed kleuteronderwijs, door zelfreflectie op de actuele aanpak en door een streven naar constante verbetering van de praktijk.

4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Vaststellingen

- Net zoals voor het leergebied Nederlands baseren de kleuterleraren zich op het netgebonden referentiekader om de decretale ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie gradueel en geïntegreerd na te streven en met zoveel mogelijk kleuters te realiseren. Observaties en screenings illustreren de mate waarin de kleuters competenties voor wereldoriëntatie hebben verworven. Of alle doelen in voldoende mate worden nagestreefd, wordt, met uitzondering voor de klas- of niveaudoorbrekende projecten, niet steeds op dezelfde systematische wijze bewaakt.
- De achterliggende leerplanvisie op wereldoriëntatie is duidelijk herkenbaar in de praktijk. Net zoals voor Nederlands is er een aanzet om te garanderen dat ook het aanbod voor wereldoriëntatie voldoende evenwichtig en volledig is en dat de praktijk aansluit bij de uitgangspunten van het leerplan. De gebruikte checklist bewaakt en ondersteunt dit proces. Door de thematische benadering worden doelen voor wereldoriëntatie in samenhang met andere leergebieden nagestreefd. De thema's sluiten aan bij de leefwereld van de kleuters, met aandacht en zorg voor voldoende variatie en gradatie in de uitwerking ervan.
- Uit de planningsdocumenten, de klasinrichting en de bijgewoonde activiteiten blijkt de verwevenheid in het aanbod van tal van wereldoriënterende aspecten. Meerdere

initiatieven in het kader van gezondheids- en milieueducatie dragen bij tot attitudevorming bij de kleuters. Expliciete aandacht voor verzorgende activiteiten beïnvloedt de attitudevorming in gunstige zin. De doelen voor het domein tijd krijgen dagelijks aandacht aan de hand van het functioneel gebruik van verschillende soorten kalenders waardoor de kleuters activiteiten in de tijd leren rangschikken en plannen. De gebruikte tijds- en ruimtekaders zijn echter nog onvoldoende gradueel en samenhangend op elkaar afgestemd waardoor ze de kleuters niet steeds het nodige houvast bieden.

- Het team van de kleuterafdeling creëert een uitdagende leeromgeving waarin de kleuters hun kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes gericht kunnen ontwikkelen. Met het oog op een brede ontwikkeling van de kleuters sluiten de kleuterleraren aan bij de leef- en beleavingswereld in en rond de klas en de school, die volop verkend wordt. Ze voorzien een gevarieerd aanbod aan activiteiten en leeruitstappen en bieden de kleuters kansen om op hun niveau problemen te leren aanpakken en oplossen. Ze brengen hierbij het nodige respect op voor de denkstrategieën die de kleuters hanteren en geven hen de mogelijkheid om met waardevolle experimenten een antwoord te vinden op hun relevante vragen. De dialogen die tijdens deze creatieve processen tussen de kleuterleraren en de kleuters gevoerd worden, zijn rijk en diepgaand en verhogen de taalvaardigheid van de kleuters. Deze leren al handelend te denken en te spreken, met inzet van al hun zintuigen en hun hele lichaam.
- Om een thema uit te werken, maken de kleuterleraren gebruik van aantrekkelijk en aanschouwelijk didactisch materiaal. Ze gebruiken werkvormen en materialen, zoals het keuzebord en de stappenplannen, die de zelfstandigheid stimuleren en de kleuterleraren ruimte bieden om kleuters met specifieke zorgvragen extra te ondersteunen. Een passende taakverdeling tussen de klas- en de zorgleerkrachten ondersteunt dit. De thematisch verrijkte hoeken bieden kleuters ruime ervaringskansen en komen tegemoet aan hun exploratiedrang. Binnen het domein techniek bieden constructiematerialen en huishoudtoestellen mogelijkheden tot construeren en geven grondstoffen, materialen, gereedschappen en technische systemen ruime ervaringskansen. Uitbreiding en opwaardering van de materialen kunnen het aanbod nog rijker en gevarieerder maken.
- Voor het domein natuur krijgen de kleuters voldoende ervaringskansen om kennis en inzichten te verwerven inzake planten, dieren en mensen. De kleuterleraren zijn gericht op gezondheids- en milieueducatie en hebben aandacht voor attitudevorming door initiatieven op vlak van hygiëne, gezonde voeding en omgaan met afval.
- De aandacht voor de doelen van het domein mens en samenleving is zichtbaar in het klasleven. In de thema's komen aspecten van deze domeinen geïntegreerd aan bod zodat het welbevinden en de sociale competenties van de kleuters verhogen. De kleuterleraren grijpen dagelijkse situaties aan om de kleuters ervaringen te laten opdoen met anders-zijn, gezinsvormen, culturen, regels en afspraken en conflicthantering.
- De inrichting en het gebruik van klassen, schoolgebouw en speelplaats dagen de kleuters uit om zich te oriënteren en om de ruimte te beleven, te ordenen en in te richten. Er liggen nog groeikansen om de hoekaanduidingen te optimaliseren.

4.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- De resultaten van de methodegebonden en de eigen toetsen en van de genormeerde toetsen van het leerlingvolgsysteem geven aanwijzingen dat de meeste leerlingen op het einde van de lagere school de leerplandoelen in voldoende mate verworven hebben. Ook hier blijkt de grote leerwinst die de meeste leerlingen doorheen de

basisschool maken. De gegevens over het vervolgonderwijs tonen aan dat meerdere leerlingen de stap naar het secundair onderwijs met succes zetten.

- De school bevindt zich in een voortdurend spanningsveld tussen de instroom van de overwegend taalzwakke leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. Ze is daarbij constant op zoek naar een evenwicht tussen enerzijds het verhogen van de communicatie en de taalvaardigheid en anderzijds het bijbrengen van kennisvaardigheden en technische aspecten van taal. Taaltechnische en ondersteunende aspecten zoals spelling, technisch lezen en taalsystematiek krijgen nog een sterke klemtoon, maar in alle klassen groeit de gerichtheid op taalvaardigheidsonderwijs in functionele contexten.
- Om nauwer aan te sluiten bij het taalniveau van de leerlingen voert de school stapsgewijs een nieuw onderwijsleerpakket in dat werd gekozen vanwege de klemtoon op communicatie en taalvaardigheid. Er zijn afspraken om de materialen consequent te gebruiken en zo voor alle domeinen een evenwichtig en volledig aanbod na te streven. Ook in het eerste leerjaar overwegen de leerkrachten de huidige leesmethode te vervangen door een geïntegreerde en meer op communicatie gerichte taalmethode. De onderwijsleerpakketten voor Nederlands zijn richtinggevend voor het aanbod en de evaluatie. Hoewel spelling, technisch lezen en taalsystematiek nog heel wat onderwijstijd innemen, worden de meeste leerplandoelen voor de verschillende domeinen met een voldoende didactische frequentie en diepgang behandeld. Het consequent gebruik van de onderwijsleerpakketten ondersteunt de gelijkgerichtheid in het aanleren en toepassen van strategieën en zorgt voor de nodige verticale samenhang.
- De leerlingen krijgen kansen om de verschillende vaardigheden in spreek-, luister-, lees- en schrijfcontexten te oefenen en toe te passen. Voor 'spreken' ondersteunen de leerkrachten de leerlingen in het opbouwen van spreekdurf en spreekvaardigheid. Het klas- en schoolparlement werken op systematische wijze aan deze belangrijke doelen. De school besteedt heel wat aandacht aan 'lezen', ondersteunt in de aanvangsfase het verwerven van de leesvoorwaarden en voorziet, onder meer in samenwerking met de vlakbij gelegen wijkbibliotheek, heel wat aantrekkelijke leesmaterialen en leesvoer voor thuis. Uit de opvolging van het technisch lezen blijkt dat vrijwel alle leerlingen op het einde van de lagere afdeling het verwachte technische leesniveau behalen. Ook de aandacht voor begrijpend en studerend lezen in de hogere leerjaren is opvallend. De leraren besteden binnen 'taalbeschuwing' expliciet aandacht aan het leren reflecteren op het taalgebruik.
- De huidige leerbegeleiding voor het bereiken van de doelen voor Nederlands toont aan dat de leerkrachten de specifieke moeilijkheden en vorderingen van hun leerlingen consequent opvolgen. Er is aandacht voor de individuele verschillen in beheersing en voor de noden inzake ondersteuning of uitdaging. In alle klassen worden differentiatie- en remediërmaterialen consequent gebruikt met klasinterne- of externe ondersteuning van de zorgleraren en vormen efficiënte foutenanalyses de basis voor de nodige bijsturingen. Een gedifferentieerde aanpak voor het beheersen van verschillende aspecten van taalvaardigheid en het gebruik van zelfstandige werkvormen zijn een verworvenheid van het team.

4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Vaststellingen

- Er zijn nog weinig bruikbare gegevens beschikbaar over het al dan niet bereiken van de eindtermen via de leerplandoelen. Uit de observaties, de documentanalyses en de gesprekken blijkt evenwel dat de school kan aantonen dat de meeste leerlingen de leerplandoelen voor wereldoriëntatie bereiken.

- Het team van de lagere afdeling implementeerde het leerplan systematisch. De eerste stappen zette het in samenwerking met de pedagogische begeleiding, maar de leerkrachten opteerden om de realisatie van het leerplan zelf in handen te nemen. De optie om te vertrekken vanuit de leef- en beleavingswereld van de leerlingen en hierbij een veelheid aan bronnen te gebruiken bij de inhoudelijke invulling van thema's spoort met de visie van het leerplan.
- De beleidsvoorbereidende verantwoordelijkheid werd gedragen door de zorgcoördinator die het implementatietraject in samenwerking en overleg met het ganse team stapsgewijs opzette en coördineerde. In een eerste fase ontwikkelde het team een visie op wereldoriëntatie, geënt op de uitgangspunten van het leerplan. Om leemten in het aanbod te detecteren en de harmonie te bewaken, werd het thema-aanbod geïnventariseerd in relatie tot de bestaansdimensies en de onderliggende doelen van het leerplan. De leraren leggen hierdoor meer bewust het verband met de leerplandoelen en hebben zodoende een betere kijk op de doelen en inhouden die in de vorige en volgende groepen op het programma staan.
- Ondanks de reeds gezette stappen vormt de implementatie van het leerplan een blijvend aandachtspunt. Om hun thema's vorm en inhoud te geven, gebruiken de leraren diverse onderwijsleerpakketten, aangevuld met verscheidene andere bronnen en materialen. Het team bewaakt in voldoende mate of het aanbod spoort met de leerplandoelen en of deze voldoende frequent worden vooropgesteld. Soms worden bepaalde thema's eerder domeineng uitgewerkt, waardoor het principe van de multiperspectiviteit in het gedrang komt. Er zijn nog verschillen tussen de klassen merkbaar in de aandacht voor de bestaansdimensie 'techniek'. Deze kan op schoolniveau nog verder geïntegreerd uitgewerkt worden, waarbij het specifieke aanbod aan de leerplandoelen wordt getoetst.
- Het leergebied wereldoriëntatie komt op de klasvloer behoorlijk uit de verf. De visie op wat wereldoriënterend onderwijs fundamenteel inhoudt, groeit stelselmatig binnen het team. De checklist oriënteert en inspireert leerkrachten bij de keuze van hun inhouden en werkvormen en bevordert de zelfreflectie na een thema of project. De meeste leerkrachten gebruiken interactieve werkvormen die de leerlingen uitnodigen om een onderzoekende houding aan te nemen, om dialogerend te experimenteren en te exploreren en om doelgericht relevante informatie te verzamelen. Hierbij wordt eveneens attitudevorming beoogd. Toch kan de oriëntatie in tijd en ruimte sterker in het aanbod worden geïntegreerd. De tijd- en ruimtekaders vertonen nog hiaten, worden nog weinig dynamisch en functioneel gebruikt en zijn onderling nog in onvoldoende mate op elkaar afgestemd.
- De school kent een sterke projectwerking waarbij sommige projecten klasdoorbrekend of met de hele school worden uitgewerkt. Zo liep op het ogenblik van de doorlichting een schoolproject rond 'water'. Het themabord, de gangen en klassen weerspiegelen de aangeboden begrippen en inhouden. Het team tracht de werkelijkheid te benaderen met oog voor de leefwereld van haar leerlingen en met aandacht voor multiculturaliteit. Bij de projecten wordt de relatie met de leerplandoelen sterker bewaakt. Leergebieden en domeinen worden dan in samenhang aangeboden en er zijn dan kansen om kennis, inzichten en vaardigheden geïntegreerd toe te passen. Het spontaan teruggrijpen naar transfergerichte hulpmiddelen, zoals ICT, is hiervan een voorbeeld.
- Bij de evaluatie ligt de focus nog vrij eenzijdig op de reproductie van (feiten)kennis ten koste van de evaluatie van processen, inzichten, attitudes en vaardigheden. De toetsopgaven zijn in een aantal gevallen in beperkte mate gebaseerd op de leerplandoelen. Het in kaart brengen van de beginsituatie van de leerlingen met het oog op de opvolging van de ontwikkeling van inzichten, vaardigheden en attitudes gebeurt nog weinig. Evaluatiegegevens vormen zelden de aanleiding tot een gerichte bijsturing van het onderwijsleeraanbod of tot de verfijning van de graduele opbouw bij de leerplandoelen. De rapportering beperkt zich tot de vermelding van de scores op de toetsen. Het vormt voor de school nog een uitdaging om de validiteit van de evaluatie te bewaken en de rapportering doelgerichter en informatiever uit te werken in functie van de specifieke talenten van de leerlingen.

4.5 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet niet

Vaststellingen

- De school heeft de implementatie van de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor 'leren leren' op gang gebracht. Deze zijn door de meeste leerkrachten gekend, maar functioneren nog weinig als referentiekader bij de vormgeving van het aanbod. De school heeft een duidelijke visie op 'leren leren' en het team inventariseerde de verschillende initiatieven en acties, maar het heeft nog een weg te gaan om 'leren leren' verder geïntegreerd en samenhangend te implementeren. Er zijn nog geen duidelijke afspraken over de wijze waarop de school de eindtermen voor 'leren leren' systematisch en gradueel wil nastreven en over de doelgerichte evaluatie ervan. In de actuele praktijk krijgen vooral de oudste leerlingen waardevolle aanzetten om verschillende informatiebronnen te leren gebruiken, om problemen op te lossen en om te leren plannen, studeren en organiseren.
- De leef- en belevingswereld van de leerlingen vormt de basis voor transfergericht denken dat hen ondersteunt bij het zoeken naar efficiënte oplossingsstrategieën. Over de verschillende leergebieden heen zorgen de leerkrachten ervoor dat leerlingen voldoende kansen krijgen om in verschillende leercontexten en –situaties strategieën te hanteren die het probleemoplossend denken stimuleren.
- In beide afdelingen hanteren de leraren onderwijsstrategieën die bij de kinderen de ontwikkeling van strategische vaardigheden bevorderen. De aandacht voor de zelfsturing wordt in de lagere afdeling doorgetrokken naar een aantal (inter)actieve werk- en organisatievormen. Hierover ontwikkelden de leraren een vrij gelijkgerichte visie die in de klaspraktijk te herkennen is. In de bovenbouw krijgt het 'leren studeren' systematische aandacht. Er heerst een sfeer die de leerlingen uitnodigt tot reflectie op het eigen handelen.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.5.1 Onderwijsaanbod

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Een duidelijke en uitgesproken visie zorgt voor een gelijkgerichte praktijk in de ganse school. Vanuit een groot verantwoordelijkheidsbesef en rekening houdend met de specifieke kenmerken van deze leerlingenpopulatie groeit het team stelselmatig naar een sterkere afstemming op de leerplandoelen. Degelijke structuren en duidelijke verwachtingen en afspraken ondersteunen deze kernopdracht. Een open cultuur, structureel overleg en nascholing vergroten de draagkracht van dit team. Op basis van een kritische kijk op de eigen praktijk en van meerdere evaluatiegegevens worden kwaliteitsvolle verbeteracties ondernomen. Het schoolteam gaat proactief om met onderwijsvernieuwingen en staat open voor nieuwe maatschappelijke verwachtingen.
- In de kleuterafdeling gebruiken de kleuterleraren een koepelgeen instrument om de activiteiten doelgericht te plannen en het aanbod te bewaken en groeit de afstemming op de leerplandoelen. Een gedeelde en gedragen visie op goed kleuteronderwijs inspireert de onderwijspraktijk. Het formeel overleg, de uitgesproken bekommernis om alle leerplandoelen in voldoende mate na te streven en de zorg voor zowel de horizontale als verticale samenhang in het aanbod resulteren in een kwaliteitsvolle klasorganisatie. De kleuterleraren slagen erin om een krachtige leeromgeving uit te bouwen waarin de kleuters voldoende ontwikkelings- en leerkansen krijgen.
- In de lagere afdeling sturen de gelijkgerichte visie, de consequente aanpak en de persoonlijke vormgeving het onderwijsaanbod, zowel wat betreft inhouden als gecreëerde leerkansen. Voor een aantal leergebieden zorgen onderwijsleerpakketten en afspraken rond het gelijkgericht gebruik ervan voor een aanbod conform de eindtermen en leerplannen. Voor andere leergebieden zoals muzische vorming resulteren de concrete verwachtingen en duidelijke afspraken in een evenwichtig aanbod. Voor de leergebiedgebonden doelen beantwoorden het actuele aanbod en de uitwerking aan de verwachtingen; voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen groeit de doelgerichtheid.
- In beide afdelingen worden de leerlingen uitgedaagd om actief en zelfstandig te leren en om te reflecteren op wat en hoe zij en de andere leerlingen leerden. De onderwijsstijl en de gecreëerde leeromgeving geven kleuters en leerlingen in de meeste klassen heel wat kansen om samen te werken.
- Er is ruime aandacht voor bewegingsopvoeding. De school biedt de kleuters en leerlingen een evenwichtig en gevarieerd bewegingsaanbod aan, zowel tijdens de lessen lichamelijke opvoeding en zwemmen als daarbuiten. De school beschikt over voldoende bewegingsruimte en een waaier aan spelmaterialen die de leerlingen heel wat spel- en bewegingskansen bieden. De leerkrachten doen lovenswaardige inspanningen om bij leerlingen en ouders het aanwezige buitenschoolse aanbod aan diverse sport- en bewegingsactiviteiten alsook culturele initiatieven te promoten.
- Het intern leiderschap en het team nemen gezamenlijk de uitdaging aan om de beoogde onderwijskwaliteit te laten sporen met de veranderende leerlingeninstroom en met de actuele eisen die aan het hedendaags onderwijs gesteld worden. De beginsituatie van nieuwe kleuters en leerlingen is het uitgangspunt voor de afstemming van het onderwijsaanbod op de specifieke leerlingenkenmerken.

5.6 Begeleiding

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid

- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De school heeft een heldere visie waarbij 'evalueren' niet enkel in functie van de rapportering wordt gezien, maar vooral als controle op het bereiken van de vooropgestelde doelen.
- In de kleuterafdeling is de evaluatie geïntegreerd in de klaspraktijk en gerelateerd aan het koepelreken referentiekader. De kleuterleraren hanteren gevarieerde evaluatievormen om de ontwikkeling van de kleuters op te volgen. Met doelgerichte observaties, screenings en genormeerde tests krijgen de kleuterleraren een duidelijk beeld van het ontwikkelingsniveau en de specifieke zorgbehoeften van de individuele kleuter. De beschikbare observatie- en evaluatiegegevens worden vooralsnog in mindere mate op groeps- of schoolniveau geanalyseerd en aangewend voor borging of bijsturing. Een grotere afstemming van de observaties op de leerplandoelen en een meer gelijkgericht observatie-instrumentarium kunnen de kwaliteit van opvolging van de kleuters nog vergroten.
- De leerkrachten van de lagere afdeling nemen methodegebonden en eigen toetsen af, die in meer of mindere mate aan de leerplandoelen worden gekoppeld. Hierdoor geven deze toetsen over het algemeen valide informatie over het bereiken van de eindtermen via de leerplandoelen.
- De school hanteert richtinggevende afspraken voor een gelijkgerichte evaluatie. De leerkrachten geven hun kleuters of leerlingen positieve feedback. Terugblikken en reflecteren op het geleerde zijn verworvenheden. Voor leerlingen met bijzondere zorgbehoeften worden de toetsopgaven of de wijze van toetsen indien nodig aangepast. Sporadisch krijgen de leerlingen de kans om zichzelf of hun klasgenoten te evalueren. Bij de doorstroming naar een volgende klas worden overgangsgesprekken georganiseerd. De klassenraad deliberaert consequent over het toekennen van het getuigschrift basisonderwijs.
- De kennis van passende evaluatievormen bij het in beeld brengen van (vorderingen in) vaardigheden en attitudes en het gebruik van alternatieve evaluatievormen kunnen nog groeien.

5.7.2 *Rapporteringspraktijk*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Ondanks de vaak moeilijke communicatie met de overwegend anderstalige ouders informeert het schoolteam hen over de vorderingen van de kleuters en leerlingen tijdens informele gesprekken en formele oudercontacten. Intern rapporteert het team bij de frequente zorgbesprekingen en het multidisciplinair overleg
- Waar in de meeste scholen het rapport tot doel heeft de ouders informatie te geven over de ontwikkeling en de vorderingen van hun kind, stelt de school vast dat de hoofdzakelijk talige terugkoppeling door de meeste anderstalige ouders onvoldoende begrepen wordt. Weinig ouders beschikken daarenboven over een schoolse cultuur en zijn dan ook minder gericht op deze informatie. De terugkoppeling om hen te informeren verloopt in eerste instantie dan ook over de leerlingen die op die manier worden ingeschakeld om de informatie over hun vorderingen naar hun ouders te 'vertalen'.

- In de lagere afdeling geeft de gebruikte rapporteringsvorm per leergebied en domein een overzicht van de geëvalueerde doelen en de bereikte scores met bijhorende commentaren. Door het vermelden van noch het klasgemiddelde of de mediaan wordt de eigenheid van elke leerling gerespecteerd. De school koppelt vijfmaal per schooljaar terug over de resultaten van de methodegebonden en eigen toetsen. Over de technische leesvaardigheid wordt apart gerapporteerd. De school koos om ook voor de 'vakoverschrijdende vaardigheden', sociale attitudes en de leergebiedoverschrijdende eindtermen op basis van observatiegegevens een beoordeling te geven. De leerlingen krijgen eveneens een bewegingsrapport. De school spant zich in om in de rapportering het evenwicht tussen de leergebieden en domeinen te bewaren.
- De rapportering legt nog veel de nadruk op (feiten)kennis. Op schoolniveau kunnen impulsen gegeven worden voor de ontwikkeling van het rapporteringsbeleid en voor het uitwerken van alternatieve evaluatie- en rapporteringsvormen. Zo kunnen vooral de aanwezige talenten, vaardigheden en attitudes van de leerlingen transparanter in kaart gebracht en kan de rapporteringsvorm bijdragen tot een brede, veelzijdige en voor alle betrokken partijen begrijpelijke weergave van de leer- en ontwikkelingsresultaten van de leerlingen.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- In deze basisschool draagt het hele schoolteam de verantwoordelijkheid voor de realisatie van het pedagogisch project. Het referentiekader van de ontwikkelings- en leerplandoelen en de gedeelde en actuele visie op wat kwaliteitsvol en ontwikkelend onderwijs moet zijn, sturen de sterk gelijkgerichte praktijk. De efficiënte samenwerking, de kritische benadering alsook het openstellen van de eigen praktijk gekoppeld aan functioneel overleg zorgen voor een grote gelijkgerichtheid in de uitvoering en voor een gezonde ontwikkelingsdynamiek.
- In beide afdelingen investeert het team in het gezamenlijk en gelijkgericht concretiseren van de opdracht. Beleidsmatige keuzes en haalbare initiatieven om de verwachtingen ten overstaan van ontwikkelingsdoelen, eindtermen en leerplannen op elkaar af te stemmen, verlopen professioneel. Het gericht opvolgen op de werkvloer en het ter sprake brengen van relevante verschillen in de klaspraktijk kunnen functioneren als een vorm van gerichte druk. Dit is zinvol om de visie te bewaken en om alle leraren maximale leerkansen te bieden en hen de nodige ondersteuning en feedback te leveren.
- De directeur kiest expliciet voor een participatief en gedeeld leiderschap waarbij alle teamleden worden betrokken en verantwoordelijkheden gedeeld gedragen worden. De planning op korte en middellange termijn is voldoende transparant en wordt geregeld aangepast en bijgestuurd. Met duidelijke prioriteiten en heldere implementatiestrategieën geeft het intern leiderschap richting aan de onderwijsvernieuwingen. De open schoolcultuur en de functionele overlegstructuren bevorderen een soepele en doorzichtige besluitvorming.
- Het team doorliep de voorbije jaren een intensief ontwikkelingstraject gericht op de sterk gewijzigde leerlingeninstroom. Geïnspireerd door het gevoerde gelijkeonderwijskansenbeleid gaat de school kwaliteitsvol en planmatig om met vernieuwingen. Ze beschikt hiervoor over een innovatiestrategie die vertrekt vanuit visieontwikkeling en deskundigheidsbevordering. Het intern formeel overleg neemt in het geheel een belangrijke plaats in en de evaluatie van de lopende vernieuwingstrajecten maakt er deel van uit.
- Het intern leiderschap heeft een visie op kwaliteitszorg en kwaliteitsverbetering en het zelfevaluerend vermogen van de school groeit stelselmatig. Bij dit alles staat een planmatige aanpak voorop, is er voldoende evenwicht tussen aansturing en

ondersteuning en worden veranderingen efficiënt doorgevoerd. Zowel in de kleuterafdeling als in de lagere afdeling leggen de leraren een zelfkritische houding aan de dag. De school stelt de validiteit van enkele genormeerde evaluatie-instrumenten in vraag vanwege de relatief beperkte taalvaardigheid van de doelgroep. Toch worden onderzoeken voldoende kwaliteitsvol gevoerd. Het intern leiderschap onderschrijft het belang van de leerplannen als referentiekaders waaraan de onderwijskwaliteit en de leerwinst kunnen getoetst worden.

- Om gepast in te spelen op de doelgroep ontwikkelt de school een duidelijke visie op talenbeleid. Het onderwijs op uitvoeringsniveau vertoont in beide afdelingen een aantal wezenskenmerken van taalvaardigheidsonderwijs. Bewonderenswaardig zijn de volgehouden initiatieven om de communicatie en samenwerking met ouders te optimaliseren.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In de kleuterafdeling worden de decretale ontwikkelingsdoelen voor Nederlands en wereldoriëntatie op geïntegreerde en vrij evenwichtige wijze nagestreefd.
- Het taalverwervingsproces van de kleuters wordt sterk gestimuleerd vanuit een talig verrijkt onderwijsaanbod.
- De lagere afdeling realiseert voor de verschillende domeinen van Nederlands een evenwichtig aanbod, gerelateerd aan de eindtermen en leerplandoelen waarbij de aandacht voor het taalvaardigheidsonderwijs sterk is toegenomen.
- De actuele leerzorg is erop gericht met zoveel mogelijk leerlingen de eindtermen te bereiken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De school benut de uitdaging die de gewijzigde leerlingenpopulatie inhoudt om vooral op het vlak van taalvaardigheidsonderwijs haar onderwijs en aanpak gepast te heroriënteren.
- De aandacht voor een stimulerend pedagogisch klimaat draagt bij tot het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen bij hun leren.
- De school toont een grote openheid ten overstaan van nieuwe verwachtingen en gaat op realistische wijze proactief om met nieuwe uitdagingen. De aandacht om gelijkgericht te evolueren en de zorg voor de draagkracht van het team zijn hierbij opmerkelijk.
- Dit enthousiaste team geeft blijk van deskundigheid, inzet en engagement.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Met het oog op een geïntegreerde zorgaanpak neemt het beleid initiatieven om de communicatie en samenwerking met ouders te optimaliseren.
- De school koppelt visieontwikkeling en professionalisering aan onderwijsinnovaties binnen een open, gelijkgerichte en gezamenlijk gedragen schoolcultuur.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In de kleuterafdeling kunnen sterker geïntegreerde leerplandoelen bijdragen tot het gedifferentieerd aanbod en de gerichte ondersteuning.
- In de kleuterafdeling kunnen de tijd- en ruimtecadres, de hoeken en de pictogrammen in de verschillende leefgroepen beter op elkaar afgestemd worden waardoor ze de kleuters een beter houvast bieden.
- Er liggen nog groeikansen om de instructietaal naar anderstalige kleuters te optimaliseren.
- De lagere afdeling kan het leergebied wereldoriëntatie, inzonderheid het domein techniek, verder geïntegreerd uitwerken in relatie tot het leerplan.
- In de lagere afdeling kunnen de tijd- en ruimtecadres meer consequent aanwezig zijn en dynamisch gebruikt worden.
- De leerlijn voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor 'leren leren' kan geoptimaliseerd en geconcretiseerd worden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De school kan een rapporteringsbeleid ontwikkelen, waarbij alternatieve evaluatie- en rapporteringsvormen bijdragen tot een brede, veelzijdige en begrijpelijke weergave van de vorderingen van de leerlingen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Gegevens over leerlingenresultaten op schoolniveau kunnen meer systematisch worden gebruikt in het kader van de interne kwaliteitszorg.
- In functie van het bewaken van de gelijkgerichte visie en de gezamenlijke doelgerichtheid kunnen de onderwijspraktijk en het onderwijsaanbod sterker opgevolgd worden.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring:

- Nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Frank Verstraelen

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: